

Farby Kabe Polska Sp. z o.o.
ul. Śląska 88
40-742 Katowice
tel. (32) 204 64 60
www.farbykabe.pl

*Pałac Mańkowskich
w Krakowie,
ul. Topolowa 5.
Zastosowane
materiały:
Grunt NOVALIT GF,
Farba NOVALIT F,
Farba NOVALIT L,
Farba NOVALIT PLAN,
MINERALIT RESTAURO W,
KOMBI FINISZ,
MINERALIT CONSOLID 100,
MINERALIT CONSOLID 500,
SILIKON B.*

Farby KABE na zabytkowej elewacji

Zapewne niejednokrotnie staliśmy przed wyzwaniem, jakim jest remont. Niezależnie czy jest to dom, kamienica, czy kościół, w każdym przypadku jest to duże przedsięwzięcie, tym większe, im większy jest obiekt. Ilość problemów, na które natrafiamy przed przystąpieniem do remontu, jak i w jego trakcie, jest ogromna. Zaskakują one nawet najbardziej przewidującego i najlepiej przygotowanego inwestora.

Przystępując do remontu konserwatorskiego (takie określenie najlepiej odzwierciedla to zagadnienie) zabytkowej kamienicy czy kościoła, musimy przede wszystkim zadbać o wszystkie pozwolenia konserwatorskie i budowlane. Wydanie tychże przez odpowiednie urzędy państwowe jest bezpośrednio związane z konsultacjami fachowców odpowiednich branż: konserwatorów, architektów, konstruktorów, mykologów itp. Każda opinia czy projekt związany z obiektem zabytkowym winny być ostatecznie zaakceptowane przez dyplomowanego konserwatora dzieł sztuki.

Rozpoczynając prace remontowe, większość inwestorów myśli najczęściej wyłącznie o estetyce budynku, czyli końcowym procesie renowacji, zakładając, iż wystarczy elewację na no-

wo przemalować, ewentualnie gdzieś uzupełnić tynki i naprawić rynnę. Jakież wielkie jest zdziwienie, gdy okazuje się, że po rozpoczęciu prac należy wymienić część więźby dachowej i pokrycia dachowego, wykonać hydroizolację pionową i poziomą, wzmocnienie konstrukcyjne itd. Oczywiście nie zawsze musimy mieć do czynienia z czarnym scenariuszem, ale zawsze pracy jest dużo więcej niż zakładamy na początku. Pierwszym krokiem przy remoncie konserwatorskim powinno być dogłębne rozpoznanie obiektu tj.: badania stratygraficzne, architektoniczne, mykologiczne, fizyczne, chemiczne itp. Na tej podstawie możemy przystąpić do wykonania projektu konserwacji, w tym do wykonania programu prac konserwatorskich, co jest rzeczą najistotniejszą

w wypadku zabytkowego obiektu. Po uzyskaniu wszelkich zezwoleń i pozwoleń możemy przystąpić do ustawiania rusztowań.

Powinniśmy zacząć od zlikwidowania wszelkich źródeł niszczących obiekt, np.: wykonanie nowego pokrycia dachowego, odwodnienia budynku, wykonanie hydroizolacji poziomej i pionowej, iniekcji spajających mur, podbicia fundamentów itd. Gdy wykonamy wszystkie prace budowlano-konserwatorskie, możemy przystąpić do wykonywania techniczno-estetycznych zabiegów konserwatorskich. Na tym etapie prac mogą państwo skorzystać z bogatej oferty produktów przeznaczonych do renowacji firmy Farby KABE Polska. Produkty naszej marki bardzo często znajdują się na placach budów konserwatorskich. Jest to wynik współpracy ww. specjalistów, najczęściej architektów i konserwatorów dzieł sztuki.

Firma Farby KABE Polska, obecna na polskim rynku już od ponad 15 lat, stale rozwija się, doskonaląc technologię farb mineralnych, dyspersyjnych, produktów sypkich oraz systemów dociepleń, kultywując jednocześnie tradycje swojego protoplasty KABE Farben Karl Bubenhofer o ponad 100-u letniej tradycji. Jednym z najbardziej spektakularnych sukcesów firmy Farby KABE w ostatnim czasie było wprowadzenie na rynek w roku 1999 farby silikatowej III generacji. Powstała pierwsza na świecie technologia polikrzemianowa NOVALIT, oparta o niskoalkaliczny system krzemianowy (silikatowy), wielokrotnie wyróżniana przez fachowców na targach i sympozjach. I tak w konkursie wieńczącym IV Europejską Giełdę Informacji Renowacyjnej EGIR 2006 w Krakowie przyznano nagrodę *Renowator 2005* w kategorii: „Za szczególne osiągnięcia w renowacji stref historycznych”, na Targach *KONSERWACJE 2006* w Toruniu przyznano Medal Toruńskich Targów Konserwatorskich oraz MEDAL EUROPEJSKI w 2008 roku. Przyznano także wyróżnienie „Za udane realizacje w historycznej przestrzeni Krakowa” na tegorocznej edycji EGIR 2011.

Obecnie firma Farby KABE Polska wprowadza do oferty cały szereg nowych produktów, uzupełniając tym samym dotychczasowy bogaty asortyment materiałów. Na szczególną uwagę zasługują środki do konsolidacji osłabionych podłoży mineralnych, oparte na estrach etylowych kwasu ortokrzemowego. MINERALIT CONSOLID 100 z uwagi na mniejszą zawartość środka czynnego służy do wzmacniania materiałów wąskoporowatych, natomiast MINERALIT CONSOLID 500 do wzmocnienia szerokoporowatych chłonnych materiałów. Linia CONSOLID jest bardzo pożądanym materiałem przez fachowców wszędzie tam, gdzie istnieje potrzeba głębokiego strukturalnego wzmocnienia zabytkowej substancji.

Preparat ten możemy nanosić przez powlekanie, ale także, co często jest wskazane, metodą iniekcji. Mieszając ww. preparaty w dowolnych proporcjach można uzyskać CONSOLID o potrzebnej zawartości substancji czynnej (estrów etylowych kwasu ortokrzemowego) w roztworze, co daje nam możliwość precyzyjnego kontrolowania wprowadzanej ilości substancji konsolidującej do obiektu.

Kolejną grupę materiałów do renowacji stanowią tynki renowacyjne (WTA) MINERALIT RESTAURO uhonorowane na toruńskich Targach *KONSERWACJE 2009*. System ten składa się z trzech podstawowych produktów: MINERALIT RESTAURO TB wstępna obrzutka, MINERALIT RESTAURO TW tynk wyrównujący (magazynujący sole), MINERALIT RESTAURO TU tynk uniwersalny. System tynków renowacyjnych MINERALIT RESTAURO został opracowany specjalnie do zawilgoconych i zasolonych podłoży. Unikalna receptura oparta o spoiwa hydrauliczne zapewnia dużą porowatość tynków MINERALIT RESTAURO, a co z tym związane, doskonałą dyfuzję pary wodnej. Tynki renowacyjne można aplikować ręcznie lub za pomocą agregatu tynkarskiego na zasolone i zawilgocone podłoża mineralne nawet do 25mm w jednej warstwie. Dzięki ich znakomitej przyczepności system MINERALIT RESTAURO szczególnie polecany jest na zniszczone strefy cokołowe, zawilgocone i zasolone pozostałe partie budynków zarówno zewnątrz, jak i wewnątrz. Polecany jest również do wykonywania renowacyjnej wyprawy tynkowej w piwnicach, w których wykonana jest pełna izolacja przeciwwilgociowa pionowa i pozioma.

W tym roku firma Farby KABE wprowadziła na rynek wodoszczelną zaprawę tynkarską o wysokiej paro przepuszczalności – MINERALIT IZOTYNK. Tynk ten zalecany jest do zabezpieczania ścian w budynkach zagrożonych powodzią, do izolacji piwnic i podmurówek oraz ogrodzeń betonowych, izolacji ścian mających bezpośredni kontakt z gruntem i wodą gruntową, izolacji wodoszczelnych studni, budowli hydrotechnicznych i zbiorników wodnych, a także do ochrony przed zawilgoceniem ścian zewnętrznych, fundamentowych, cokołów oraz ścian w pomieszczeniach narażonych na działanie wilgoci jak np. łazienki, natryski i baseny. Ta innowacyjna zaprawa mineralna stanowi skuteczne zabezpieczenie przed zawilgoceniem ścian, jak również chroni przed wodą pod ciśnieniem, tworząc wodoszczelną warstwę o wysokiej paro przepuszczalności. MINERALIT IZOTYNK posiada doskonałą przyczepność do trudnych i wilgotnych podłoży, podobnie jak KOMBI HYDRO STOP szpachlówka o właściwościach hydroizolacyjnych, która stanowi warstwę wodoszczelną typu lek-

kiego lub średniego w zależności od grubości warstwy. Zaprawa szpachlowa KOMBI HYDRO STOP skutecznie chroni przed skutkami działań opadów atmosferycznych i wodą gruntową, zabezpiecza przed kondensacją pary wodnej powstającej w pomieszczeniach o podwyższonej wilgotności. KOMBI HYDRO STOP posiada dużą odporność na powstawanie rys skurczowych oraz chroni przed wodą pod ciśnieniem 150 mm słupa wody przez 7 dni.

Kolejnym materiałem przeznaczonym do renowacji zabytkowego obiektu jest zaprawa wapienna MINERALIT RESTAURO W, której receptura bazuje na spoiwie wapiennym. Tynk może być stosowany jako warstwa podkładowa lub nawierzchniowa na wszystkich podłożach mineralnych, może być zatarty na gładko i malowany wszystkimi dyfuzyjnymi farbami. Jeżeli ostateczna faktura tynku wyda się nam zbyt szorstka i nierówna, wówczas jako warstwę wykończeniową polecamy szpachlę wapienno-cementową z mikrowłóknami KOMBI FINISZ, która charakteryzuje się znakomitą przyczepnością, a po związaniu pewną elastycznością wykonanej powłoki. Szpachlę można zatrzeć na gładko, jak również uzyskać ostrzejszą lub pośrednią fakturę, w zależności od tego, jaki efekt końcowy chcemy uzyskać. KOMBI FINISZ jest znakomitym materiałem scalającym stare i nowe wyprawy tynkowe, dzięki czemu gładkie powierzchnie elewacji są jednolite i dobrze przygotowane pod końcową warstwę np. farbę.

Spośród szerokiej gamy produktów elewacyjnych Farby KABE największą popularnością cieszą się nagradzane i wyróżniane produkty linii NOVALIT. Produkty polikrzemianowe NOVALIT łączą w sobie najlepsze cechy materiałów krzemianowych (silikatowych) oraz polimerowych (akrylowych). Tworzą warstwy o mineralnym charakterze i wysokiej przepuszczalności pary wodnej. W odróżnieniu od tradycyjnych wyrobów krzemianowych można je również stosować na podłożach pokrytych wcześniej powłokami lub wyprawami na bazie tworzyw sztucznych. Łagodny przebieg ich reakcji wiązania ogranicza niekorzystne oddziaływanie warunków atmosferycznych na jakość wykonywanej warstwy (bez plam, przebarwień i zacieków). Produkty polikrzemianowe dzięki niskiej alkaliczności (pH 8,5 ÷ 9,0) są łatwe w aplikacji i nie wymagają stosowania szczególnie środków bezpieczeństwa w trakcie ich stosowania. Można zaryzykować stwierdzenie, że wyroby systemu NOVALIT wytyczają nowy kierunek ochrony i dekoracji elewacji.

Stosując tynki barwione w masie NOVALIT T jesteśmy w stanie uzyskać niepowtarzalny efekt estetyczny, a kolor wydobywający się z zatartej pacy powierzchni tynku jest dużo głębszy i szlachetniejszy. Porowata powierzchnia

tynku barwionego w masie sprawia, iż światło nie załamuje się jednolicie, a co za tym idzie kolor wydobywa się niejako z głębi tynku. Wymownym świadectwem zastosowania tynków barwionych w technologii NOVALIT są elewacje Pałacu w Wilanowie.

Polikrzemianowy, niskoalkaliczny system NOVALIT to również farby elewacyjne jak: podkładowa NOVALIT PLAN zawierająca mikrowłókna szklane (tzw. farba zbrojona), standardowa NOVALIT F oraz farba laserunkowa NOVALIT L. Ta ostatnia, transparentna, nie w pełni kryjąca farba laserunkowa, nadaje malowanej powierzchni swoisty lekki, świetlisty efekt optyczny i delikatne rozedrganie widoczne zwłaszcza na większych płaskich powierzchniach. Konserwatorzy bardzo chętnie stosują ten produkt do podkreślenia detalu architektonicznego elewacji, lekkiego pogłębiania koloru, czy mocniejszego zaakcentowania formy rzeźbiarskiej. Doskonałym przykładem realizacji konserwatorskiej, gdzie zastosowano m. in. farbę NOVALIT L, jest Kościół św. Wojciecha na krakowskim Rynku. Stosując laserunkową farbę elewacyjną NOVALIT L, można uzyskać niepowtarzalne efekty estetyczne i wyrazistość barw, ponieważ farba ta składa się w głównej mierze ze spoiwa i pigmentów.

Zabytkowe elewacje to miejsce nie tylko dla farb i barwionych tynków, to także ekspozycja cegła, kształtki ceramiczne, czy okładziny kamienne. Tego typu powierzchnie również, a może przede wszystkim wymagają zabezpieczenia z uwagi na bezpośrednią ekspozycję i brak warstwy zabezpieczającej, jaką dla tynku jest farba. Porowate materiały okładzinowe, takie jak cegła, czy kamień należy zabezpieczyć przez wykonanie zabiegu hydrofobizacji. Doskonale do tego celu nadają się preparaty HYDROPOR (wodny) o mniejszej penetracji materiału oraz SILIKON B (rozpuszczalnikowy) o dużo głębszej penetracji porowatych materiałów mineralnych.

Wszędzie tam, gdzie nie możemy zastosować farby krzemianowej CALSILIT F lub polikrzemianowej NOVALIT F z uwagi na niejednolite podłoże, np. pozostałości tzw. „farby szwedzkiej” lub powłok z materiałów syntetycznych, proponujemy farbę krzemioorganiczną ARMASIL F.

Właśnie ta farba doskonale nadaje się do renowacji cennych obiektów, pokrytych starymi, lecz spójnymi warstwami o niemineralnym charakterze. Farba ARMASIL F produkowana jest na bazie żywicy silikonowej, która zapewnia doskonałą adhezję do starych powłok dyspersyjnych i jednocześnie pozwala na swobodne odparowywanie wilgoci z murów.

Od kilku lat znakomitym uzupełnieniem oferty farb elewacyjnych jest DECOVERN, wodorozcieńczalna, transparentna farba z drobin-

Akademia Sztuk
Pięknych w Krakowie,
pl. Matejki 13.
Zastosowane
materiały:
Grunt NOVALIT GT,
Grunt NOVALIT GF,
Tynk NOVALIT GT,
Farba NOVALIT F,
Farba NOVALIT L,
Farba NOVALIT PLAN,
SILIKON B.

kami miki (łuszczyka). Produkt ten powstał w związku z coraz większym zapotrzebowaniem na ten materiał przy renowacji obiektów z okresu międzywojennego. DECOVERN posiada doskonałe walory dekoracyjne ozdobnej powłoki z połyskującą miką i daje maksymalne podobieństwo do tynków oryginalnych. Posiada także wysoką odporność na działanie niekorzystnych czynników atmosferycznych oraz możliwość stosowania zarówno na elewacjach, jak i we wnętrzach budynków. Produkt ten poza zastosowaniem przy konserwacji zabytkowych elewacji, z powodzeniem stosowany jest na nowo projektowanych budynkach. Zastosowanie tynków lub/i farb z szerokiej oferty materiałowej firmy Farby KABE pozwala na uzyskanie gotowych i trwałych rozwiązań technologicznych oraz estetycznych. Dzięki

zastosowaniu najwyższej jakości materiałów służących do dekoracji i ochrony elewacji budynków wiele obiektów na terenie całego kraju odzyskało swoją świetność.

Specjaliści zatrudnieni w firmie Farby KABE wspierają architektów, konserwatorów i wykonawców pracujących przy konserwacji obiektów zabytkowych, biorąc czynny udział w procesie renowacji. Zaufali nam nie tylko fachowcy specjalizujący się w szeroko pojętej branży konserwatorsko – budowlanej, ale - co jest dla firmy Farby KABE bardzo ważne, - również inwestorzy.

Radomir Pałka

Specjalista ds. Konserwacji Zabytków

Farby Kabe Polska Sp. z o.o.

Fotografie: Farby Kabe Polska